

Uchwała Nr 132
Komitetu Monitorującego
Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
z 03 listopada 2025 r.

w sprawie zmian w rozdziale 4 Elementy wspólne dla różnych interwencji, podrozdział 4.1 Definicje oraz minimalne wymogi, w części 4.1.4 Rolnik aktywny zawodowo Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Zgodnie z art. 124 ust. 4 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 pozytywnie opiniuje zmiany w rozdziale 4 Elementy wspólne dla różnych interwencji, podrozdział 4.1 Definicje oraz minimalne wymogi, w części 4.1.4 Rolnik aktywny zawodowo Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, będących bezpośrednią konsekwencją procedury dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Stefan Krajewski

Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla
Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Załącznik do uchwały Nr 132 Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Rodzaj zmiany:

Zmiana definicji rolnika aktywnego zawodowo.

Proponowana zmiana PS WPR 2023-2027 4.1.4 (Zaznaczono w trybie rejestracji zmian):

4.1.4 Rolnik aktywny zawodowo

4.1.4.1 Kryteria identyfikacji osób prowadzących działalność rolniczą na co najmniej minimalnym poziomie

Rolnik jest uznawany za aktywnego, ~~jeżeli nie prowadzi żadnej z działalności wymienionej na negatywnej liście albo jeżeli:~~

- ~~• w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG) działalność rolnicza tego rolnika została wskazana jako główna, lub~~
- ~~• dokumenty z KRS lub REGON potwierdzają, że wykonywana przez rolnika działalność rolnicza stanowi główną działalność gospodarczą, lub~~
- ~~• udokumentuje, że:~~
- ~~• jego przychód z działalności rolniczej stanowi co najmniej 1/3 całego przychodu w gospodarstwie, lub~~
- ~~• roczna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 5% całości przychodów z działalności pozarolniczej.~~

~~udokumentuje, że w okresie referencyjnym:~~

~~1) poniósł koszty prowadzenia działalności rolniczej lub~~

~~2) uzyskał przychód ze sprzedaży wytworzonych przez siebie produktów rolnych~~

~~– w wysokości odpowiedniej do wielkości jego gospodarstwa wynikającej ze złożonego przez niego wniosku o przyznanie pomocy.~~

Udokumentowanie ww. kosztów lub przychodów nie jest wymagane w przypadku:

1) spółdzielni rolników, spółdzielni produkcji rolnej oraz grupy producentów rolnych;

2) rolnika:

a) który w okresie referencyjnym posiadał zwierzęta, których średnia liczba wynosi co najmniej 0,1 DJP na hektar użytków rolnych, lub

b) który spełnia warunki do przyznania:

- wybranych płatności związanych z produkcją, lub
- płatności w ramach wybranych ekoschematów, lub
- płatności ekologicznych, lub
- wybranych płatności rolno-środowisko-klimatycznych, lub

c) któremu w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy przyznano pomoc w zakresie:

- interwencji I. 10. 5 Rozwój małych gospodarstw, lub
- interwencji I. 11 Premie dla młodych rolników, lub

- d) któremu w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy wypłacono przynajmniej pierwszą ratę pomocy w ramach interwencji I. 11 Premie dla młodych rolników, lub
- e) któremu za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy przyznano dopłaty do materiału siewnego w ramach pomocy krajowej (de minimis), lub
- f) który w poprzednim roku brał udział w unijnej sieci danych dotyczących poziomu zrównoważenia gospodarstw rolnych (FSDN), lub
- g) który rozliczał podatek VAT.

Na obszarach ONW typ górski lub ONW typ specyficzny strefa II, na których co najmniej 50 % powierzchni użytków rolnych jest położonych powyżej 350 m n.p.m., dopuszcza się uwzględnienie zwierząt trawożernych będących w posiadaniu innej osoby, jeżeli rolnik udokumentuje, że trwałe użytki zielone, do których ubiega się o przyznanie pomocy zostały udostępnione do wypasu tych zwierząt.

W roku 2026 udokumentowanie ww. kosztów lub przychodów nie jest wymagane przez rolnika, który w roku 2025 otrzymał płatności bezpośrednie w wysokości nie przekraczającej równowartości w złotych kwoty 1125 euro.

4.1.4.2 Decyzja o stosowaniu wykazu negatywnego działalności pozarolniczej jako narzędzia uzupełniającego:

NieTak

~~Za rolników nieaktywnych co do zasady uznawane będą podmioty:~~

- ~~• administrujące portami lotniczymi~~
- ~~• administrujące wodociągami~~
- ~~• administrujące trwałymi terenami sportowymi i rekreacyjnymi~~
- ~~• świadczące usługi przewozu kolejowego~~
- ~~• świadczące usługi w zakresie obrotu nieruchomościami~~

4.1.4.3 Decyzja o ustaleniu kwoty płatności bezpośrednich (nie wyższej niż 5 000 EUR), w ramach której rolnicy są w każdym przypadku uznawani za „rolników aktywnych zawodowo”:

Tak

~~5 000 EUR-1 125 EUR – wyłącznie w roku 2026~~

~~Zaproponowana wysokość progu pozwoli na wyeliminowanie ze wsparcia podmiotów, które dysponując znacznymi arealami ziemi rolnej nie zajmują się produkcją rolniczą. Zjawisko to nie sprzyja prawidłowej dystrybucji środków finansowych w ramach wsparcia bezpośredniego, którego zasadniczym celem jest wsparcie dochodów rolników. Największe ryzyko pobierania płatności przez osoby niezajmujące się produkcją rolną dotyczy w szczególności dużych podmiotów, które posiadając znaczne zasoby ziemi osiągają wysokie przychody z tego tytułu. Z tego względu działania związane z badaniem aktywności rolniczej proponuje się ograniczyć jedynie do gospodarstw największych. W pozostałych przypadkach efekty stosowania tego mechanizmu byłyby niewspółmiernie małe do poniesionych nakładów administracyjnych. Jest to bowiem instrument o wysokim poziomie skomplikowania pod względem procesu weryfikacji.~~

~~Jeżeli dany rolnik nie złożył wniosku o przyznanie pomocy dotyczącego płatności bezpośrednich w poprzednim roku obrotowym, łączną kwotę płatności bezpośrednich określa się mnożąc liczbę kwalifikujących się hektarów lub zwierząt zgłoszonych przez tego rolnika w~~

~~roku złożenia wniosku o przyznanie płatności przez średnią krajową płatność na hektar lub do zwierząt za poprzedni rok.~~

1. Uzasadnienie wprowadzanych zmian:

W polskim Planie Strategicznym dla WPR na lata 2023-2027 (PS WPR) przyjęto rozwiązania, które maksymalnie ograniczają stosowanie definicji rolnika aktywnego zawodowo w praktyce: w 2024 r. wykluczono ze wsparcia zaledwie 69 podmiotów, co stanowi 0,005% wnioskujących.

Definicja rolnika aktywnego zawodowo jest z tego powodu często krytykowana jako rozwiązanie, które niewystarczająco ukierunkowuje wsparcie na osoby faktycznie wykonujące działalność rolniczą.

W związku z powyższym zaproponowano zmianę sposobu weryfikacji aktywności zawodowej, która będzie się odbywać na podstawie minimalnych kosztów ponoszonych na działalność rolniczą lub przychodów z działalności rolniczej, przy czym rolnik będzie miał możliwość wyboru sposobu udowodnienia prowadzenia tej działalności. Do dyspozycji rolników będzie szeroki katalog dowodów, dzięki którym rolnicy będą mogli udowodnić prowadzenie działalności rolniczej. Katalog zostanie określony w przepisach wykonawczych do ustawy, niemniej jednak zakłada się, że będzie on obejmował w szczególności:

- faktury (lub inne równoważne dowody) za zakup nawozów, środków ochrony roślin, materiału siewnego i rozmnożeniowego, usług/zabiegów agrotechnicznych, ubezpieczeń,
- faktury (lub inne równoważne dowody) za sprzedaż produktów rolnych,
- dowody opłacenia czynszu dzierżawnego,
- dowody opłacenia pracy najemnej.

Celem proponowanej zmiany jest lepsze ukierunkowanie wsparcia na osoby, które faktycznie prowadzą działalność rolniczą (również na niewielką skalę, na własne potrzeby czy w niepełnym wymiarze).

Zaproponowane rozwiązania są możliwe do spełnienia nie tylko przez rolników prowadzących produkcję (uprawę/chów zwierząt), ale również przez rolników prowadzących działalność rolniczą wyłącznie w minimalnym zakresie (utrzymujących użytki rolne w odpowiedniej kulturze).

Jednocześnie w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych proponuje się ustalenie szerokiej listy kryteriów, które pozwolą na uznawanie rolników automatycznie za aktywnych zawodowo, i które możliwe są do sprawdzenia z urzędu, tj. bez konieczności angażowania wnioskodawców.

Przewiduje się, że dzięki tym kryteriom ok. 570 tys. rolników zostanie zwolnionych z konieczności udowadniania prowadzenia działalności rolniczej.

Ponadto w związku z planowanym wejściem w życie nowych rozwiązań, tj. 15 marca 2026 r. (pierwszy dzień naboru wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich) proponuje się wprowadzenie rozwiązania przejściowego dla małych gospodarstw (tylko na jeden rok), które pozwoli tym gospodarstwom na przygotowanie i dostosowanie się do tych rozwiązań.

W tym celu, w 2026 r., proponuje się za rolników aktywnych zawodowo automatycznie uznać tych rolników, którym w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku przyznano płatności bezpośrednie w wysokości nieprzekraczającej równowartości w złotych kwoty 1 125 EUR,

która odpowiada limitowi płatności na gospodarstwo (tj. gospodarstwa do 5 ha) w ramach płatności dla małych gospodarstw. Szacuje się, że dotyczyłoby to około 600 tys. gospodarstw.

Oznacza to, że w pierwszym roku stosowania nowej definicji aktywnego rolnika obowiązek dokumentowania prowadzenia działalności rolniczej na podstawie ponoszonych kosztów lub przychodów będzie dotyczył maksymalnie około 60 tys. gospodarstw.

2. Przepis, zgodnie z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 119 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013.

3. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PS WPR 2023-2027:

29 października 2025 r.

4. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmiany:

Oczekuje się, że nowe rozwiązania zagwarantują rolnikom stabilność związaną z planowaniem produkcji. Jednocześnie lepsze ukierunkowanie wsparcia w ramach WPR na podmioty prowadzące działalność rolniczą przyczyni się do większej efektywności wykorzystania tych funduszy i wpłynie stymulująco na rozwój gospodarstw rolnych. Z dostępnych badań wynika bowiem, że większość środków rolnicy wykorzystują na bieżące wydatki związane z działalnością rolniczą oraz modernizację gospodarstw.

5. Wpływ zmiany na cele i wskaźniki:

Zaproponowane w uchwale zmiany nie mają wpływu na cele określone w PS WPR. Nie wiążą się również ze zmianą określonych wcześniej wskaźników.

6. Wpływ na plan finansowy PS WPR:

Proponowana zmiana nie będzie miała wpływu na plan finansowy PS WPR.